

STUDIJA O PROCENI EMISIJA ZAGAĐUJUĆIH MATERIJA U ATMOSFERU OD SAOBRAĆAJA NA DRŽAVNIM PUTEVIMA I I II REDA

Emisije štetnih gasova poreklom iz drumskog transporta imaju značajan uticaj na klimatske promene izazvane efektom staklene bašte, čime se ozbiljno ugrožava održivi razvoj društva. Na inicijativu Evropske agencije za zaštitu životne sredine, Javno preduzeće „Putevi Srbije“, Sektor za strategiju, projektovanje i razvoj iniciralo je izradu Studije o proceni emisija zagađujućih materija u atmosferu od saobraćaja na državnim putevima I i II reda, pomoću koje će se doći do podataka o godišnjim emisijama gasova iz drumskog saobraćaja koji utiču na globalne klimatske promene.

Cilj izrade Studije, urađene u Institutu saobraćajnog fakulteta Univerziteta u Beogradu, je ispunjene zakonske i međunarodne obaveze izveštavanja u skladu sa Zakonima donetim u maju 2009. godine. Proračuni emisija su rađeni korišćenjem modela COPERT IV, softverskog alata finansiranog i priznatog od strane Evropske agencije za zaštitu životne sredine. Studija predstavlja logičan nastavak projekta *Određivanje količina emitovanih gasovitih zagađujućih materija poreklom od drumskog saobraćaja primenom Copert IV modela Evropske agencije za životnu sredinu* (<http://www.sepa.gov.rs/download/copert.pdf>). Osim što su proračuni vršeni za period 2010 – 2012. i što je napravljena revizija svih proračuna emisija iz prethodnog rada, koji je pokrivaio period od 1990. – 2009. Zbog primene nove verzije softvera, u Studiji su prikazane godišnje emisije zagađivača po deonicama na državnoj putnoj mreži prvog i drugog reda.

Utvrđivanje emisija zagađujućih materija u drumskom saobraćaju je veoma kompleksno i zahtevalo je primenu velikog broja ulaznih parametara – kvalitet goriva, klimatološki uslovi, vozni park i podaci o aktivnostima vozila. Modeliranje se koristi i za prognozu emisije zagađujućih materija i predstavlja osnovu za donošenje odluka prilikom kreiranja politike smanjenja negativnog uticaja na životnu sredinu prognoziranog razvoja drumskog saobraćaja.

Studija treba da omogući formiranje informacionog sistema monitoringa uticaja drumskog saobraćaja na kvalitet vazduha u Republici Srbiji kroz praćenje količina emitovanih zagađujućih materija. Samim tim informacioni sistem zadovoljiće potrebe izrade dela godišnjeg Izveštaja o stanju životne sredine u Republici Srbiji, koji se odnosi na emisije iz mobilnih izvora.